

יגדיל תורה

יצא לאור ע"י חברת "יגדיל תורה - נעשה ונשמע" דחסידי בעלזא בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת בשלח - שבת שירה
שבט ושמע"ל ל"ק (גלו'ן 28)

גליון מוגדל
שבט שירה -
ט"ו בשבט
תשע"ז

חביב ושכיח... | עמוד 3

ניטל לחיזוק התורה | עמוד 6

להתעורר מהגלות | עמוד 9

מתקשרים לתורה | עמוד 10

היינו כחולמים | עמוד 11

השלם זה האילן | עמוד 12

דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך - להיערך אל זמן קביעות עיתים לתורה בכל יום בכל מצב שהוא • הדף גמרא היא כדוגמת החבל שמושיט הקרבניש שאוחזת בנו שלא נשבע בים הסוער • התורה היא פתח שער לכל הענינים הרוחניים והגשמיים וענין הקביעות עיתים לתורה חיוק גדול בכל התחומים • תורה ויראת שמים והנסיעה אל הצדיק היא עיקר החסידות כשלעצמה

בבית המדרש על התורה ועל העבודה, האליהם אין צריך לומר כלום. אמנם גם האנשים שטי רודים על הנחיה ועל הכלכלה, צריכים הם לנוול לעצמם זמן ולקבוע עתים לתורה. וכמו כן, גם אותם אנשים שיושבים ולומדים תורה כל היום, הנה בוגיע חודש אב, ומתכננים לעי צמם תוכניות שונות לנסוע לכאן או לשם בכדי לטח קצת. הכל טוב ויפה, אבל יזהרו היטב שלא ישכחו ושלא יעבור עליהם אף יום אחד בלי תורה.

הדף גמרא היא כדוגמת החבל שמושיט הקרבניש שאוחזת בנו שלא נשבע בים הסוער

במדרש בפרשת שלח (במד"ר יז, ו) מביא משל לגבי ציצית, שאפשר להשתמש בזה גם לגבי ענין קביעות עיתים לתורה. וכך אמרו:

במדרש שם: "משל לאחד מושלך לתוך המים הושיט הקרבניש את החבל האמר לו תפוש חבל זה ביוך האל תניחהו שאם תניחהו אין לך חיים". הנה כולנו חיים היום

בעולם הזה, שדומים אנו לאדם הטובע בים. כי אכן כמה טוב לנו שיושבים אנו ביחד ציבור של לומדי תורה ועובדי השם. אך כל נשכח, הנמשך כעמוד הכא»

ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך - להיערך אל זמן קביעות עיתים לתורה בכל יום בכל מצב שהוא

...כתיב (דברים ו, ז) "ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך". הנה מה שאמר "בשבתך בביתך", מובן לכל, שיש לקבוע עיתים לתורה כאשר יושבים בבית. אך לא רק זאת, אלא אף גם כאשר "ובלכתך בדרך", בשעה שהאדם הולך בדרך. שצריך לנסוע למקום כלשהו לצורך פרנסה וכדומה. שנוסע מעיד לעיר או ממדינה למדינה, גם אז צריך לקחת פסק זמן לעצמו כדי לקבוע עיתים לתורה.

"ובשכבך ובקומך", בשעה שאתה מכין עצמך לקראת השינה, עליך לעשות חשבון

ה נ ס ש
ל ע צ מ ר .
מה למדת
היום, וכן
מיד כשאתה
קם בבוקר,
כ ש א ת ה
פותח עיניך
ואומר 'מודה
אני, תיכף
ומיד תתבונן
בעצמך, כך
וכך הגני צריך

לעשות ולהסטיק במשך היום הבא, וגם יש לי להשאיר לעצמי זמן שאוכל לקבוע עיתים לתורה.

הלק נכבד מהיושבים כאן, הם יושבי אוהל

מזל"א טבא וגדיא יאה

ברכת מזל טוב לבבית ורגשות קודם מע"כ יידיט
דאי גברא יקרא, ציד נאמן לשולחיו, ראש וראשון
לכל דבר שבקדושה, קדושה ומעשה להרבות פעלים
לתורה והקדוה זה שנים רבות

הד"ח ישראל משה פרידמן שליט"א

העומד המיד לישינו בכל רחבה תפס חפצה

לרגל שמחת נישואי בתו תדיר עב"ג
למזל טוב ובשעה טובה ומצליחה

הברכה אמת היא, שהדיווג יעלה יפה לקשר קשר
של קיימא ולבנין עדי עד יזכו לראות דורות ישרים
ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות ולריות נחת
דקדושה סבל יוציא רוב הענג ונחת דקדושה,
לאורך ימים ושנים טובות, עדי כי יבוא לציין נואל
ויאכלו מתוך רחמים מרובים בעגלא ובאמן קריב,
אב"ד.

המאכל בברכת תבדירות

אמן
מהנהגת הארגון

ג"א מצמד: חיים שמואל וינו
בשם הגבאים בבני ברק

יגדיל תורה ויאדיר

נבקש בזה כל מי שיש לו רעיון אשר
לדעתו נוכל בזה להגדיל תורה עוד ועוד
נא להעבירו אלינו

ע"י הגבאים החשובים בטסיבלך

או לטלוח לפקס: 0723707824
או ל- 23707824@gmail.com

וכבר ידוע זכותו של המזכה את הרבים

בברכת התורה

דברות קודש - המשך

כי אנו נמצאים כאן כמו בגטו, מסוככים אנו
מסביבנו בשוטי ישראל נבית ומבוהך, ואיני
מדבר על עדים כמו רעננה ובאר שבע ושאר
ערים, רק אפילו כאן בירושלים עיר הקודש,
אשר נמצאים כאן כל כך אלפים מ ישראל
שהם תלמידי חכמים ויראי השם, כל כך הרבה
שומרי שבת ישנם כאן בעיר, שומרי תורה
ומצוות. אבל מנגד היו מסוככים אנו כאנשים
כאלו שלו רק יכלו היו בולעים אותנו בכל רגע.
תודה לאל יתברך, שהקב"ה שומר אותנו
ומגן עלינו, שנוכל לעבדו ונוכל ללמוד את
התורה הקדושה ולעסוק במצוות ובמעשים
טובים, ושאלף אחד לא תהיה לו שליטה עלינו.
אמנם מכל מקום, דומים אנו לאיש זה הטובע
בים, כי אנו רק כאנשים יחידים הטובעים
בים הגדול.

מן השמים ממעל הושיטו לעברנו דף, דף
גמרא שנוכל להיאחז בו, כדי שנוכל להתחזק
ולשמור על חיותנו - כי הם חיינו ואורך ימינו
ובהם נהנה יומנו ולילה, ורק זה מחזיק אותנו.
הוא אשר החזיק אותנו עד היום, והוא אשר
תחזיק אותנו הלאה, כל עוד שנשמור על
הדף גמרא...

התורה היא פתח שער לכל הענינים הרוחניים והגשמיים וענין הקביעות עיתים לתורה חיוק גדול בכל התחומים

אומרים בתפילה: "האר עינינו בתורתך
ודבק לבנו במצוותיך", כי הנה מלבד מה
שלימוד התורה הוא מצוה בפני עצמה, הרי יש
בזה סיעתא דשמיא וחיוק רב לשמור על כל
התורה כולה, ועל כך מתפללים "האר עינינו
בתורתך" וכתוצאה מכך יהיה "ודבק לבנו
במצוותיך", שכן עצם זה שהאדם בא לבית
המדרש וישוב שעה אחת ולומד דף גמרא, הרי
זה מכניס בו חיות לא רק על עצם הלימוד, אלא
חיוק על כל עניני הבית שיתנהג על פי התורה,
ושהכל יהיה על פי התורה, האכילה תהיה על
פי תורה, השינה, הדיבור, וגידול הבנים, הכל
יהא על פי תורה.

כענין זה אנו מתפללים גם בתפילת שמונה
עשרה, כאשר מתחילים עם הבקשות, הרי
בתחילה מתפללים "חננו מאתך דעה ביטה
והשכלי", וכן "השיבנו אבינו לתורתך וקרבת
מלכנו לעבודתך", שאכן ישנם תרי"ג מצוות
בתורה, ולימוד התורה היא רק אחת מכל
התרי"ג, אבל התורה הוא כמו פתח ושער

לשאר הדברים, והתורה הוא ההתחלה, שזה
מביא את האדם לשאר הדברים "השיבנו
אבינו לתורתך", ועל ידי כך "וקרבת מלכנו
לעבודתך".

וגם בסיום התפילה חוזרים ואומרים "פתח
לבי בתורתך ואחרי מצוותיך תרוחף נשתי", וכן
בברכות קריאת שמע שחרית "והאר עינינו
בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויהי לבנו
לאהבה וליראה את שמך", וכן בברכות קריאת
שמע של ערבית "על כן ה' אלוקיט בשכבנו
ובקומנו נשיח בחוקיך ונשמח בדברי תורתך
ובמצוותיך לעולם ועד", כאמור, שהתורה
הוא הפתח והשער לכל, והתורה הוא כמו סם
של חיים, וכדוגמת האדם שיש לו מחושים
רבים, ויש לו גלולה מסוימת שמחויב לקחתו
בכל יום, ובלי זה אין לו חיות, כך הוא גם, הדף
גמרא היא החיות שלט, זה נותנת בו חיות בכל
העניינים, על התפילה ועל קיום המצוות, ועל
כל שאר הדברים, על הבריאות, ועל הפרנסה,
ועל גידול הבנים, כי באם רצוננו שילדינו יגדלו
להיות תלמידי חכמים, צריכים הם לראות את
אביהם הולך לבית המדרש ורץ עם הגמרא.

תורה ויראת שמים והנטיעה אל הצדיק היא עיקר החסידות שלעצמה

כ"ק אבי ז"ל [מון מהר"ם מבילגוריא ז"ע]
כתב חיבור, ובראש החיבור כתב הקדמה,
ושם כותב הוא כך: אל כ"ק אא"ז ז"ל [מון
מהר"ש ז"ע] הגיעו פעם שני חסידים. ומדגיש
שם במורכאות כי היו "חסידו קאצק". ובאו
לבעלזא, כשנכנסו אל זקני ז"ל, שאלו אותו
מהו חסידות. השיב להם זקני ז"ל: חסידות
היא חיות דאביי ורבא ונטיעה אל הצדיק.

וממשיך שם אבי ז"ל לכתוב באריות,
וכותב שם: כי בבעלזא, לא היתה לימוד התורה
כהכנה לחסידות גרידא, דהיינו שעל ידי לימוד
התורה אפשר לזכות להגיע לחסידות. לא ולא.
כי אם עיקר החסידות עצמה היה רק תורה
ויראת שמים, וזה היה עצם החסידות, תורה
ויראת שמים ועבודת השם, ולא שזה היה
רק פתח לחסידות בלבד, רק שזה עצמו היה
עיקר החסידות.

(מתוך דא"ח במעמד סיום הש"ס של
אנ"ש בירושלים - אור אור לחמשה עשר
באב תשע"ב)

באדיבות: "מערכת תורות בעלזא"

בוה פרק שטיבל 18

בוה פרק שטיבל 12

בוה פרק שטיבל 9

הלכה למעשה

לקראת חמשה עשר בשבט בו נהגו להרבות באכילת מיני פירות מביאים את בכאן סיכום דיני קדימה בברכות הנוגעים למעשה ביחס זה, וכן דיני קדימה הנוגעים למעשה בכל ימות השנה | הרב יעקב טרובע

בחלק הראשון הבאנו כללי הדינים הנוגעים באופנים שונים, ובחלק השני שאלות אקטואליות שונות השכיחות אצל כל אחד ואחד. ההלכות מבוססות על שו"ע או"ח סי' ר"א

שהוא משבעת המינים כגון: ריבת תמרים, מיץ רימונים (שעו"צ אות ט'), וכשיש לפניו גם העץ וגם האדמה וגם שהכל, מברך קודם על כ' סוגי הפירות לפי הסדר שנת' בשאלה הקודמת, ואח"כ יברך שהכל.

שאר סוגי פירות מז' מינים - מברך לפי סדר הקדימה בפסוק של שבעת המינים [וכמב' בס"ד שהוא - זית, תמר, גפן, תאנה, רימון], ואפי' אם המין המאוחר בסדר הקדימה הוא חביב יותר או שלם.

הרצה לאכול פירות והביאו לו צלחת עם כמה סוגי פירות שברכת בורא פרי העץ' - על איזה פרי מברך ברכת 'בורא פרי העץ'?

ענבים [ז' מינים] ותפוחים [שאינם מז' מינים] - מברך על הענבים ופטר התפוחים, אפי' אם התפוח שלם והענבים אינם שלמים או שהתפוחים חביבים אליו יותר מהענבים, כיון שהם ממין שבעה.

תפוזים ותפוחים [שניהם אינם ממין ז'] - אם אחד מהם אינו שלם והשני שלם, מברך על השלם ופטר את מי שאינו שלם, אף אם הוא חריב עליו יותר מהשלם, ואם שניהם שלמים או שניהם אינם שלמים מברך על מה שחביב עליו יותר בדרך כלל.

אכן, כיון שנחלקו הפוסקים האם גדר 'חביב' הוא מה שחביב עליו בדרך כלל אף שעכשיו חביב עליו פרי אחר שאינו חביב אצלו בדר"כ, או דאזלי' בתר מה שחביב עליו עכשיו אף שאינו חביב עליו בדרך כלל, כתב המ"ב (סק"י) שאם נזדמן לפניו כ' פירות [ששניהם מז' מינים או ששניהם אינם מז' מינים] שא' מהם חביב עליו בדר"כ, וא' מהם חביב עליו עכשיו יברך על מה שחביב עליו בדר"כ ויאכל ממנו מעט, ואח"כ יאכל מהפרי שחביב עליו עכשיו, ואח"כ יסיים לאכול מהפרי שחביב עליו בדר"כ.

ענבים ורימונים [שניהם מז' מינים] או

הביאו לפניו עוגות או דייסת סולת שברכתן מזונות ופירות שברכתן העץ' - מה מברך קודם: מזונות או העץ?

מברך על העוגות או הדייסא מזונות ואח"כ על הפירות העץ שברכת מזונות קודמת לברכת העץ שמבורר טפי [ואם הפירות הם מז' מינים יש עוד טעם שחטיטה ושעורה אכוי או מבושל קודמים בסדר הקדימה לשאר ז' מינים], ואפי' אם הפירות חביבים יותר.

וכן הדין בכל תבשיל משאר מיני דגן חוץ מחיטים ושעורים [כגון דייסת קוואקר - שיבולת שועל או עוגות מכוסמין ושיפון] ופירות שברכת מזונות קודמת.

הביאו לפניו יין ושררתו הגפן ופירות שררתן העץ או האדמה אין ומזונות - על מה מברך קודם?

יין ופירות - מברך על היין ואח"כ מברך על הפירות, שברכת הגפן קודמת לברכת העץ והאדמה [ושהכל] שמבוררת טפי, ואפי' אם הפירות מז' המינים הקודמים בפסוק ל'גפן' [כגון זיתים ותמרים] או שהם חביבים עליו יותר.

יין ומזונות - מברך על המזונות אפי' אם אינם מחיטים ושעורים רק משאר מיני דגן, כנ"ל, ואח"כ מברך על היין, אף אם היא חביבה יותר, ואם יש לפניו יין, פירות ומזונות, מברך על המזונות ואח"כ על היין, ואח"כ על הפירות.

הביאו לפניו צלחת עם כמה סוגי פירות שברכתן העץ והאדמה כגון תפוחים או ענבים ובננות - מה מברך קודם: העץ או האדמה?

מברך על הפרי שחביב עליו יותר בדרך כלל, אפי' אם הפרי שאינו חביב הוא ממין שבעה כגון: ענבים ובננות, ואם הפרי שברכתו 'האדמה' חביב עליו בדר"כ, והפרי שברכתו 'העץ' חביב עליו עכשיו - יברך על הפרי שברכתו 'העץ' (רה"ל ד"ה ויש אומרים).

ואם שני סוגי הפירות חביבים עליו כשוח - אם אחד מהם ממין שבעה כגון ענבים ובננות יקדים לברך על הפרי משבעת המינים [ואפי' אם ברכתו האדמה כגון שלוחה ותפוחים], ואם שניהם שלא ממין שבעה כגון תפוחים ובננות יקדים לברך על הפרי שברכתו 'העץ'.

הביאו לפניו צלחת עם כמה סוגי פירות שברכתן העץ או האדמה כגון תפוחים, ענבים או בננות ורצה לשתות כוס מים או לאכול דבר שברכתו שהכל - מה מברך קודם: העץ, האדמה או שהכל?

מברך על הפירות העץ או האדמה ואח"כ על המים שהכל, שברכת 'העץ' והאדמה קודמים לברכת 'שהכל' כיון שמבוררים טפי, ואפי' אם המין שברכתו 'שהכל' חביב עליו יותר או

בורא פרק שטיבל 43

בורא פרק שטיבל 15-30

בורא פרק שטיבל 18

שטיבל 45 / 15

הלכה למעשה

חמשה עשר בשבט

אוכל הפירות שלא בתוך הסעודה

קוגל ז' מינים או תפוחים [חטיה] • יין [גפן] • שלוחה או גריסים [חטיה ושעורה] • רימון, תאנה, תמר • שאר פירות העץ • פירות האדמה שלמים וחוחכים • שהחיינו • הערינג' בשמן [זית] • בירה [שעורה]

מברך מזונות על הקוגל או על הגריסים, ואח"כ הגפן על היין, ואח"כ אוכל הפירות לפי הסדר הבא: אם פירות האדמה והעץ חביבין עליו בשוה יקדים לברך העץ, ויברך קודם על פרי מז' מינים שברכתו העץ לפי סדר הקדימה בספוס ולכן, יברך על התמר אפי' אם הוא חתוך ושאר הפירות שלמים אפי' אם יש לפניו פרי חדש שברכתו שהחיינו וכן לא יקדים לברך על השלוחה אף שהיא מז' מינים, ואח"כ יברך האדמה על הפירות השלמים [ואם כולם שלמים יקדים החביב] וא"צ לברך על השלוחה דוקא אף שהיא מז' המינים, ואם פירות האדמה ובכלל זה, שלוחה או בטנים חביבים עליו יותר מפירות העץ יקדים לברך האדמה, ואח"כ יברך העץ על פרי מז' מינים לפי סדר הקדימה, ואח"כ מברך שהכל על הערינג', ועל הבירה א"צ לברך שכבר נפטר בברכת היין.

אוכל הפירות בתוך הסעודה

מברך על הפת ויכול לאכול כל התבשילים שאין מחוייבים בברכה, וכן הדין למנהגנו שטובלים הערינג' בשמן זית ואוכלים קומפוט מיוחד מז' מינים שמותר להקדימם לאכילת הפירות כיון שאין מחוייבים בברכה, וכן הדין לענין שתיית בירה, ולענין שאר הדברים הסדר הוא: שתיית יין, פירות שחביבים עליו ביותר אפי' הם האדמה, ואם כולם חביבים יקדים פירות מז' מינים אפי' שאר הפירות שלמים ולעיל נ"ל על איזה פרי

אם ציוה עליו הרופא לשתות כוס מים לפני כל ארוחה - האם מותר להקדים שתיית המים שברכתם שהכל לאכילת שאר המאכלים שברכתם מזונות או האדמה?

דיני קדימה בברכות אמורים רק באופן שבו המאכלים לפניו, ורוצה לאכול משניהם מיד, אבל אם אינו רוצה לאכול משניהם מיד, מאיזה סיבה שהיא, יכול לאכול המין שרוצה עכשיו, אף שאינו לפי סדר הקדימה, וה"ה בנד"ד שצריך לשתות כוס מים לפני הארוחה מטעמי בריאות, שיכול לשתות המים קודם אכילת שאר המאכלים (כה"ח ה).

כמו"כ אם אין שני המאכלים לפניו, אלא המין הקודם לפי סדר הקדימה מונח בארון, אינו חייב להוציא אותו מהארון כדי להקדימו, אלא יכול להקדים לברך על המין שמונח לפניו, ואח"כ יוציא מהארון המין האחד, ולכן, מי שרוצה לאכול פירות ומזונות, והמזונות מונחים בארון, יכול לאכול הפירות לפני המזונות.

עבר וברך שלא לפי סדר הקדימה - מה דינו?

בדברים שאין ברכותיהם שוות (כגון: פרי וירק, מזונות ויין וכל כיו"ב) יצא יד"ח הברכה על מה שברך כבר, אף שהיה צריך להקדיח לו ברכה אחרת.

ובדברים שברכותיהם שוות (כגון: תפוזים ותפוחים, והתפוחים חביבים עליו יותר וברך על התפוזים, או ענבים ותפוחים ושניהם חביבים עליו שצריך להקדים את הענבים שהם ממין ז' וירך על התפוחים) אין הברכה שברך על המאכל שאינו חשוב נוטרת את המאכל החשוב, רק אם היה בדעתו להדיא בשעת הברכה לפטור את המאכל החשוב, או שהוא סמוך על שולחן רעל הריח, דאז אמרי' שדעתו על כל מה שיביא בעה"ב, ואם לא היה בדעתו להדיא לפטור את המאכל החשוב, אף אם המאכל החשוב היה מונח לפניו בשעת הברכה, צריך לחזור ולברך על המאכל החשוב ועיי' מ"ב סקל"ג באיזה אופן אין הדין כן.

הביאו לפניו שלוחה וחטיה תפוחה - שברכתה 'נפה"א', בירה (שכר העשוי משעורים - שברכתו 'שהכל'), ושאר פירות מז' מינים שברכתן העץ - על מה מברך קודם?

חטים ושעורים שאינם אפויים או מרושלים אין להם חשיבות מין ז', ודינה כשאר המאכלים והמשקים, ובנד"ד שיש לפניו גם פרי העץ וגם פרי האדמה [שלוחה] דינו כאמור לעיל לענין צלחת עם כמה סוגי פירות שברכתן העץ והאדמה, שאם השלוחה חביב עליו יותר משאר הפירות מברך עליו והאדמה ואח"כ מברך על הפירות, ואם שאר הפירות חביבים עליו יותר מברך עליהם העץ ואח"כ מברך על השלוחה, [ואם שניהם חביבים יקדים לברך על השלוחה שהוא ממין ז' (מ"ב סק"ח וכ"ז, עיי"ש שיש חולקים)], ולאחר שברך על הפירות העץ והאדמה יברך על הבירה שהכל.

ההולך לסעוד ארוחת בוקר, והשולחן ערוך לסעודה עם לחם וסלטים וכל מיני מאכלים, האם מותר לטעום מהמאכלים קודם אכילת הלחם?

מאכלים שאינם טעונים ברכה בתוך הסעודה כגון סלטים, בשר ודגים - כוודאי אסור לטעום מהם קודם אכילת הפת, שהרי אם יאכלה בחוץ הסעודה לא יצטרך לברך עליה, ועכשיו שמררץ עליהם גורח ברכה שאינה צריכה [אכן, אין בכלל זה, דבר שיש להסתפק אם טעון ברכה בתוך הסעודה, שראוי לאכול או לשתות בברכה קודם הסעודה, כגון: שתיית מים או שאר משקין, כמב' בס"ק ע"ד].

מאכלים הטעונים ברכה בתוך הסעודה כגון פירווט - ג"כ אין לטעום מהם קודם אכילת הפת, שברכת 'המוציא' קודמת לכל הברכות, ואפי' אם המאכלים האחרים חביבים עליו יותר.

מונסי - מרכז

בוור פרק שטיבל 39

בוור פרק שטיבל 45

מז' מינים יברך, ואח"כ יברך האדמה [ואם חלק מפירות האדמה שלמים יברך עליהם].

ארוחת צהריים

מרק • פערפיל • תפוא • ירקות • בשר ודגים • קומפוט • שתיה

אף שמדינת הסדר הוא העץ - האדמה - שהכל, ולפי"ז הקומפוט קודם לכל, ואח"כ הירקות, ואח"כ הדגים והבשר, אכן, עפ"י מה שנתבאר לעיל שבכל אופן שחפץ להקדים מאכל מסויים מטעמי בריאות אין צריך לחשוש לדיני קדימה, כתבו הפו" (שו"ע הרב סי' רמ"ט קונטרס אחרון סק"ד) שה"ה אם סדר העולם הוא לאכול לפי סדר מסויים שאין צריך לשנות הסדר בגלל דיני קדימה, ולפי"ז בנד"ד מותר לאחר הקומפוט לסוף הסעודה, כיון שדרך העולם לאכול הקינוח בסוף [ובפרט שמנהג העולם הוא בגלל שיש בכך תועלת למערכת העיכול, ונמצא שיש בכך ענין של בריאות], ושאר המאכלים יאכל לפי סדר הברכות, דהיינו, פערפיל [מזונות], תפוא וירקות [האדמה], בשר או דגים [שהכל], ואם אוכל בשר ודגים בסעודה אחת יכול להקדים הדגים לתחילת הסעודה, כיון שיש בכך ונועלות לגוף להקדים אכילת הדגים שהם מאכלים קלים ביחס לבשר (עיי' פס"ת קעג הע' ז), ואם רוצה לשתות יאחר השתיה שהוא שהכל עד אחר אכילת המאכלים שמברך עליהם שאר הברכות, ואם הוא שותה כדי שיוכל לאכול או כדי להקל כאמצע האכילה יכול להקדים השתיה (פס"ת ריב, הע' ז).

לעקע"ך ובראנפע"ן

מזונות [רוגלך • לעקער] • יין • בראנפע"ן • קאווע

מברך על המזונות [ואם יש פרוסות לעקער ורוגלך יברך על הרוגלך שהם שלמים אפי אם הלעקער חביב], ואח"כ על היין או הבראנפע"ן או קאווע, ואם יש לפניו גם

יין וגם בראנפע"ן או קאווע, מברך על היין ופוסט הבראנפע"ן או קאווע מדין יין פוסט המבו' בס' קע"ד, ואם יש לפניו רק בראנפע"ן וקאווע אין צריך להקדים הבראנפע"ן אף שהוא משעורים, רק יקדים לברך על החביב עליו.

יצוין, שיש מקומות שנהגו להקדים שתיית הבראנפע"ן לאכילת המזונות, וטעמם עימם עיי' פס"ת סי' רי"ב הערה 29, ולמעשה, אנו אין נוהגים כן.

בר מצוה / חתונה

מזונות • פירות שלמים • פירות חתוכים • טשולנט • קוגל • שתיה

מברך מזונות על העוגות או הקוגל שברכתו מזונות [ועל מה יברך מזונות - אם יש גם רוגלך [ובדעתו לאכלן] מברך על הרוגלך שהם שלמים, ואם יש רק פרוסות עוגה וקוגל אטריות מברך מזונות על מה שחביב עליו יותר], ואח"כ העץ על הפירות השלמים, ואח"כ האדמה על התפוא והקטניות שבטשולנט באופנים שצריך לברך עליהם בנפרד כפרטי הידנים שיוג' בס' רי"ב, [ואם הטשולנט חביב עליו יותר מהפירות מברך עליו קודם], ואח"כ שהכל על השתיה.

שלום זכר / באט"ע

ענבים • ונפוויז • פיצוויז • אנטיוו • אונבע"ט • פופקוון • ביהוה שתיה •

אם האכטיח או הפיצוחים שברכתן כפ"א חביבין עליו יותר מברך עליהם כפ"א, ולאחר מכן, מברך על הענבים או התפוחים והפיצוחים שברכתן כפ"ע [ועל איזה מהם יברך העץ - אם רוצה לאכול גם ענבים וגם תפוחים ופיצוחים יברך על הענבים, ואם רוצה לאכול רק תפוחים ופיצוחים יברך על מה שחביב עליו יותר], ואם כולם חביבים מברך העץ [על הענבים, ואם רוצה לאכול רק תפוחים ופיצוחים על מה שחביב],

ואח"כ מברך על האכטיח או הפיצוחים או הארבע"ס או הפופקוון שברכתן כפ"א [ועל איזה מהם יברך האדמה - על הפיצוחים או הארבע"ס שהם שלמים, ואם רוצה לאכול גם פיצוחים וגם ארבע"ס יברך על מה שחביב], ולאחר מכן, מברך שהכל על הבירה או השתיה.

קידושא רבא

יין • רוגלך • פרוסות עוגה [לעקער] • קוגל • מלפפון חמוץ • שוניה • העריניג

המקדש ישתה קודם את היין, ושאר המסוכים מברכין מזונות על העוגות והקוגל אטריות [ועל מה יברך מזונות - נת' לעיל בדין כיבוד קל בבר מצוה], ולאחר מכן, הגפן על היין, ולאחר מכן, האדמה על הקוגל תפוא באופנים שברכנו בפ"א כמו שית' בס' רי"ב או על המלפפון חמוץ אם אוכלו בנפרד [ואם אוכלו עם הקוגל ית' דינו בס' רי"ב], ולאחר מכן, שהכל על ההעריניג [ואם אוכלו עם מציות ית' דינו בס' רי"ב], או השתיה, ואם שתה יין א"צ לברך כלל על השתיה, שנפטר בכרכת היין [כות' רמ"י קע"ד].

עונג שבת

מזונות • פירות העץ חתוכות • ושלימות • שקדים ואגוזים • בוטנים • פופקוון • שוניה

מברך על המזונות, ולאחר מכן, מברך העץ על הפירות השלמים או על השקדים [ועל מה יברך העץ - אם יש פירות מז' מינים, מברך עליהם, ואם אין פירות מז' מינים מברך על מה שחביב], ולאחר מכן מברך האדמה על הבוטנים או הפופקוון [ואם רוצה לאכול משניהם יברך על החביב], ולאחר מכן, מברך שהכל על השתיה.

בוור מרק שטיבל 43

חונסי - מרכזי

חונסי - דיקסער

ספרינג וואלי

יגדיל תורה ויאצויכ

"ניטל" לחיזוק התורה • כלל גבאי "יגדיל תורה"
התאספו לאסיפת חיזוק ותשועה ברוב יועץ
• מושב מיוחד בעניין "יצירת קשר" • מכתב
הקודש המיוחד • מושב מיוחד בעניין "פרסום
ותעמולה" • בכוחות מחודשים ממשיכים הגבאים
בעבודת הקודש...

כולם נקבצו ובאו לק

מירושלים. בני ברק. אשדוד. בית שמש. חיפה. קרית גת. גבעת
זאב. כולם באו והתאספו לפונדק אחד ולמטרה אחת.

מזכי הרבים החשובים המשמשים בקודש במשך כל ימי
השנה כגבאי "יגדיל תורה" בבתי המדרשות והשטיבלך-
בארץ ישראל נצלו את יום הניטל שאין לומדים בו כפי מנהג
ישראל-תורה. להגיע לכינוס מיוחד לשבת יזר, לשמוע
דרכים ולהחכים בעצות כיצד לשפר ולייעל את עבודת הקודש
לחיזוק לימוד התורה בכלל, ובעיקר מה שבפרט להרבות
ספטלי בית המדרש להגדיל ולהעצים את מספר ומניין אנ"ש
הקובעים עתים לתורה כסדר.

אולם האירועים במושב בית מאיר התמלאו אט אט שככל כמה
דקות עוד רכב פולט את מטענו האנושי שהגיעו להשתתף
בערב מיוחד זה.

ותשועה הבא...

הנחה את האסיפה הגבאי הרה"ח חיים שמעון וינד שליט"א
מחשובי הגבאים בני ברק אשר ציין בראש את עצם השיבות
ונחיצות אסיפת הגבאים יחד לטכס עצות ותחבולות, כמו בעל
מפעל המחפש עצות ותחבולות איך ניתן להגדיל את הייצור
ולהפיק יותר רווחים, כך גם בעבודתנו בקודש כגבאי יגדיל
תורה מוטל עלינו לעשות מה שביכולתנו להעלות את התפוקה
ולהכניס עוד ועוד אברכים שיגיעו ללמוד בבית המדרש.

לאחר מכן פתח את המעמד י"ר הארגון הרה"ג אתחן לוי
שליט"א שהרחיב במתק לשונו שבנוסף לזכות הגדול כשהגבאי
פועל בפרטיות ומצליח שעוד אברך מצטרף לקבוע עת קבוע
לתורה ומתאם עבורו שיעור או חברותא מתאימה. צריכים לדעת
שהדברים משפיעים בכלליות בהיקף הרבה יותר גדול מהאברך
הזה או השטיבל בו הגבאי עוסק, כשלעולם אי אפשר לדעת מי
עוד התלהב ליבו לחיזוק בלימוד התורה בעקבות פעילותו.

לקראת סיום דבריו הקצרים הזכיר את דברי האור החיים
הקודש ש"אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה". כך
שכל גבאי יגדיל תורה העושים והמעשים להגדיל פעלים
לתורה הרי הם מקרבים את ביאת המשיח שיבוא במהרה
בגאולה שלמה.

להתקשר באהבתך

בגמור הדברים הנלהבים נפתח המושב מיוחד בעניין "יצירת קשר". המרצה הרב יוסף גולרשטיין שליט"א התחיל בהתפעלותו הרבה מציבור כה גדול בליע"ה אשר עוסקים במטרה קדושה שכזו להרבות ספסלי בית המדרש.

אחד שהסביר לנוכח בתיבול דוגמאות על הצורך בבניית קשר נכון ושזה אחד מהדברים הבסיסיים הנוחצים לכל גבאי על מנת להצליח בתפקידו. האריך בנועם שיחו כיצד ניתן למעשה לשפר ולהצליח יותר ביצירת קשר טוב עם אנשים. כשהגבאים נצלו את ההזדמנות המיוחדת והעלו שאלות ולבטים ממקרים שנפגשו בו, כשהמרצה הנכבד הסביר וכיוון כל דבר על אופנו בטוב דעת וטעם להנאת ולתועלת המשתתפים.

סביב שולחנות ערוכים כיד המלך התיישב הציבור לסעודה לכבודה של חיוק התורה. הרה"ג אהרן דוד מושקוביץ שליט"א מוונתיקי הגבאים תיאר בחן ובנעימות את סדר השתלשלות הקמת חברותינו הקדושה בזמן פתיחת בית המדרש 'בית אברהם' (ברחוב 'דברי חיים') בקריה בירושלים, אז הורה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לייסד שיעור תורה לפני מעריב, כשכל העת התעניין מר"ש על הצלחת העניין; כמה כבר מגיעים ללמוד. עד שכיום זכינו וברוך השם בכל ביהמ"ד ושטיבל ישנם גבאים מסורים הפועלים ללא ליאות למטרה חשובה זו.

הנו בזה להסתתר עמכם...

רטט של התרגשות עברה בין הגבאים עת התכבד הגבאי הרה"ג אהרן דינפלד שליט"א מבני ברק בהקראת ה'מכתב קודש' המיוחד שנשלח למעמד כשנשמעה ההתבטאות המיוחדת מהקודש "הנו בזה להשתתף עמכם..."

הסקה על תפאולה

עם חלוקת המנה המרכזית נפתח המושב השני שהתמקד בעניין פרסום ותעמולה. הגבאי הרה"ח שמואל יהודה אויש שליט"א המשימש כמנכ"ל משרד הפרסום 'כיוון ניהל את המושב בהצלחה יתרה כשהוא משתמש בשני כובעיו בו זמנית; גם כגבאי הפועל בשטח (שטיבל בית פנחס-אשדוד) וגם מהתחום המקצועי איך עובדת שיווק וקידום מכירות.

בתחילת דבריו פתח בכבוד האכסניה שזכינו ויש ארגון כללי הדואג שבכל ביהמ"ד ושטיבל יהיו גבאים העושים ומעשים למען מטרה קדושה זו, כן ציין את ההתפתחות הנרחבת לטובה ולברכה בשנה האחרונה עם הוצאת העלון ה'דו-שבועי' יחד עם הפרטומות המיוחדים הנשלחים וטנלים בבתי המדרשות והשטיבלך המוסיפים רבות להצלחת העניין.

אחר עבר והקדים לעצם העניין בצורך לדעת איך נגשים לשווק מוצר, ובפרט כשמדובר במשהו חיוני והכרחי לכל אחד ואחד, שאנו רוצים להגיע לזה שכל אחד יקבע עת קבוע לתוודה. במהלך המושב הוקרן מצגת מיוחדת על הנושאים המדוברים כשהנואם מגלה צפונות מתחום הפרסום והשיווק ומסביר איך יכולים להשתמש ברעיונות אלו על מנת להצליח יותר בעבודת הקודש.

למה נשאל?

לסיום המעמד נשא דברים הרה"ח יעקב דוד פרידמן שליט"א מחשובי הגבאים בקרית גת שגולל סיפורים מהנעשה אצלם בתור עיר שזה עתה התיישבה. בהוסיפו ברגש רב שכל אחד ואחד, אפילו כזה הנראה שדוחה או מתחמק הרי הוא גם רוצה בעצם להשתתף בקביעות עתים לתורה וללמוד. כך שעלינו כגבאים לעמוד בעקביות על המשמר עד שיגיע הרגע הנכון בסייעתא דשמיא בו יצטרף גם הוא לכלל חבריו הזוכים ונהנים. בסיום דבריו המעוררים כובד המג"ש הרה"ג יצחק גרינמולד שליט"א מבני ברק הפועל גדולות ונצורות להרבות ספסלי בית המדרש בברכת המזון.

כלא מאמינים הציצו הגבאים לעבר השעון שגילה שעוד מעט אפשר כבר להתיישב ללמוד-בהתקרב זמן חצות. בלבבות הומים הושטו ידיים והתרוממו הרגליים ויצאו בריקוד ובמחול בשבח על הזכייה הגדולה שנפלה בחלקם לקחת חלק ונחלה בהרבות ספסלי בית המדרש.

עם גמד האידוע הופתעו הגבאים לקבל כל אחד שי אישי כהוקרה והערכה סמלית על פעילותם הרבה במשך כל ימי השנה.

נהוד היה המחזה לראות איך שכל הגבאים יוצאים מהאולם, בעיניים בורקות מהתחדשות כמחכים כבר לחזור ולהסתער על ההמשך פעילותם בקודש: להגדיל תורה ולהאדירה.

מתעוררים בזמן

על הדלת לשחוק ולהתלוצץ עם הדם של השה - המקודש.

זה שביציאה ממצרים ישאיר תחתי את ההרגלים הישנים והתחביבים האהובים, ידע כבר מזמן. ברור היה אצלו שהאמונה היהודית יותר חשובה, אם כי אומנם לא ידע ממש, איך יצליח לעשות את זה. אך ללכת ולקחת בידים את השה הקדוש ולהשפיל אותו?

כל אחד והגלות שלו. לא על אלו המתקשים עדיין להשתחרר מעיסוקיהם ה'דחופים' ולקבוע שעה קבועה לתורה באנו לדבר. אך אפילו כלל הציבור הזוכה ברוך השם לקבוע שעה קבועה לתורה תמידי כסדרו, מכל מקום לכלל גאולה שלמה עדיין לא הגענו.

כל אחד מתמודד עם ניסיונות היצר לפי דרגתו. אחד מתקשה להגיע בזמן לאוכל את הלב כל יום מחדש, כשרעהו נלחם עם עצמו על כל רטט של 'שיחה נכנסת' האם 'רק' להסתכל מי זה... כשכולנו יחד ולחוד מוצאים עצמנו כל פעם מחדש בדברים 'חשובים' המזדמנים לנו ברגע לפני התחלת הלימוד. כך כל אחד מתמודד ונאבק מול היצר האישי שלו.

בחזרה למצרים. סוף דבר כולנו יודעים. ברגע האחרון שלפני האחרון באמת בו היו נופלים לשער הנ' רחמנא ליצלן. התרוממו היהודים וקיימו המצווה של לקחת השה-השפלת העבודה זרה, יחד עם הקרבת השה להשם-ההתדבקות בקדושה... **עדי שזכו להיות העם סגולה שזכו לקבלת התורה.**

בימים אלו בהם אנו קוראים בתורה את המאורעות שעברו אבותינו במצרים; גלות הגוף ושעבוד הנפש במצרים. ואח"כ גאולת מצרים בגפוש וגוף. **בבחינת ה'קריאה מעורר את הזמן' נשתחרר כולנו מגלותנו האישי. נתקדם ונתעלה בהתחזקות והתחדשות בלימוד התורה בדרך העולה בית קל.**

בהצלחה.

הוא יהודי טוב. הוא לא מהרשעים שמתו בשקט-בשקט בימי ה'חושך' כדי שהשכנים לא יראו איך שגם יהודים נקברים בימי המכות. הוא שומר מאוד בביתו על השמות היהודיים והלבוש יחד עם השפה היהודית הקדושה.

אך, אחרי הכל, איך מסביר לו חברו. "אין מה לעשות. אנחנו נולדנו כאן יחד עם השכנים המצריים." מילדותו השתחוה יחד עם כולם לשם המקודש, וכמו כל תושבי המדינה סגד לה ושמר עליה מכל משמר.

"זה כבר יותר מחלק מחיינו, אני כבר לא יכול להיות בלי זה" לא התבייש חברו להגיד לו מה שחרבה חשבו. הוא אישית לא אמר את זה בקול, אך בינו לבין עצמו ידע להודות שהוא קשור ומחובר לתרבות העבודה זרה, אולי אפילו יותר משכניו המצריים...

וכאן רגע לפני השחרור הנכסף. מגיע משה ומקשה עליו.

הוא הודיע שעל כל משפחה יהודית לקחת שם ולקשור את זה למיטה, כשאחרי ארבעה ימים, פשוט יקחו את זה ו-ישחטו אותה וישרכו אותה, כשאת הדם צריך למרוח

הוא שמח מאוד אך היה מתוסכל לגמרי.

מקטנותו שמע כל הזמן מכולם ובעיקר בשבתות בה היו נזיזים מהעבודה המייגע. אז היה אביו יושב סביב השולחן עם בני המשפחה יחד ומספר להם בהתרגשות מחדשת מה ששמע הוא מאביו. שסבא יעקב אמר שיגיע יום והש"ת ישלח שליח שיוציא אותם ממצרים.

עד היום זכורה לו ההרגשה המענגת והמשחררת שהתפשטה לו בין כל אבריו. גיע יום ולא אהיה עבד מסכן. לא יודע מתי, אך זה גיע. מישהו יבוא ויגאל אותם.

עכשיו זה הולך לקרות. לייתר דיוק זה כבר באמצע לקרות. השכנים המצריים בקושי מעיזים ליישר מבט לכיוונו. ורק לחשוב שרק לפני שנה עשו ממנו ומכל חבריו היהודים לעג וקלס כל יום מחדש. כל יום הכריחו אותו לעבוד במקומות אחרים, כל מה שעלה בדעתם.

ישנם דברים שעד היום הוא לא מצליח לקלוט. בחור צעיר היה אז. המצריים הגיעו ולקחו את אחיו הפעוט שאך זה נולד והשלימו בזה את סכום האבנים שאביהם הוכרח לבנות. נחלי דמעות זלגו בקביעות ובשפע תקופה ארוכה מעיני אמו שלא הצליחה לעכל את הטרנדית הנוראית שעוללו להם.

היום הגדול מתקרב.

משה-מושיען של ישראל הביא כבר תשע מכות גדולות ונמרצות.

כשלפי המדובר המכה הגדולה והמסיימת לפנייהם; השמועות מספרות שהרחוב המצרי מתכוון לזה ברצינות. כל העת נערכים שם הפגנות סוערות על ידי הבכורים הטוענים שמפקירים אותם למוות בגלל החלום הפרעוני לשלוט על העם היהודי, כשהם מצהירים שאין בדעתם לשמש כקורבן פסח.

כעת בראש חודש. הודיע משה שעל כל ראש משפחה יהודית לקחת שם צעיר-בן שנה ולקשור את זה למיטה...

זה מה שמתסכל אותו לגמרי.

חוששחר

חונטריאול - חרבו

חונטריאול - רית יעקר

על כזה רעיון 'גאוני' לא חשבנו

הוא עמד לפני הרב ושאלתו בפיו.

הימים היו לפני מאות שנים אז הותחל לתת תעודה ומספר זהות לכל תושב במדינה, לדעת מי תושב המדינה, ומי נתין מדינה שכנה.

הוא עמד לפני הרב ושטח את התלבטותו: האם לכתוב 'שמונים שנה ואז ירוויח ש...' אך מצד שני אולי בגלל זה הוא יפסיד...

כשהרב מחייך לעומתו בסבלנות והוא ממשיך "או להצהיר שהוא בן ששים שנה ואז לא יפסיד אך הוא לא ירוויח ש..."

"מה האמת? כמה שנות חייך? התעניין הרב.

"בן שבעים שנה" ענה בקול בוטה, כאומר. בעצם אני צעיר.

"אולי תספר את האמת שאתה בן שבעים שנה..."

"על כזה רעיון 'גאוני' לא חשבתי" הפטיר עודו יוצא שעון על מקלו מחייך בניחוחות.

האם להעביר את הפלאפון למצב רטט כך זה לא יפריע לכל הלומדים. או שאם זה כבר ממילא מפריע ומרטט את כל יושבי הספסל והשולחן, אולי שווה כבר להעביר את זה למצב צלצול כך יתעוררו כולם מהשיר המרגש...

על כזה רעיון 'גאוני' לא חשבנו. תגובות רבות הגיעו על הרעיון הנהדר בקודש להעמיד את 'מר פלאפון' על מקומו ותפקידו עכ"פ בשעת הלימוד. כפי שהובא במתיקות בעלון הקודם (במדור המיוחד 'הגיגים') על הרעיון הנהדר בקודש שהולך וצובר תאוצה שמיושם כבר בכמה וכמה שיעורים שמונח קערה וכדו' ולתוכה מניחים את הפלאפון לזמן השיעור, כך שהכל על מקומו בא בשלום ובתורה.

הגבאים שליט"א במנשסטור לקחו זאת צעד קדימה: על שולחן צדדי הונח ספל גדול ובתוכו הפתק שפורסם "מתקשרים לתורה" לעורר על העניין. וברוך השם הציבור שאכן מביין ומרגיש על בשרו 'מפעם לפעם' איך שהפלאפון נעשה כשליח לדבר... להטריד ולכרסם את השעה הקבועה לתורה הצטרף בהתלהבות ליוזמה.

מעניין כמה פעמים יצאו הפלאפונים בריקוד זמזומי-ברטט דקדושה לכבוד שמחת תורה האמתית של שעת לימוד רצופה בהנאה וחבנה.

מתקשרים לתורה.

צירף

לייקוד

לונדון - נחלת שלמה

לונדון - מרכז

לונדון - מרכז

היינו כחולמים

| חרב דוד משי |

מוצאי צום עשרה בטבת, השעה 5.13 בדיוק.

בעל התפילה הקבוע ניגש לתפילת מעריב בצעדים זריזים. העוילם נראה תשוש וחיוור. הצום עושה את שלו והגוף החלש משווע למשהו מתוק וכוס חמין.

גבאי השטיבל התכוננו כראות ל'אויספאסטן' וכבר באמצע התפילה החלו השולחנות 'לקבל צנע' מפוח ניילון נפרסו ע"י ילדים חרוצים, שיקבלו אח"כ את שכרם משלם בחתיכה הראויה להתכבד. מגשי עוגיות, רוגאלעך ומאפי גבינה מוזרמים אל השולחנות. השתיה קרה וקנקני הקפה המהבילים עומדים הכן, ממתנים לרגע המיוחל של "אדון עולם", והנה הוא הגיע.

הש"ץ מסיים את תפילתו בדיוק בזמן - אבוי לו אם היה מאחר אפילו בדקה - והציבור מתיישב לשבור את הצום ולתפוס את הנושימה. בין הספסלים מסתובב הגבאי הנמרץ ומתרים את הקהל עבור "אגרא דתעניתא". הן ערב שכזה לא כלול בהוצאות החודשיות השוטפות של השטיבל.

אחרי פחות מרבע שעה לא נותר שריד ופליט מהכיבוד, והקהל מתפזר איש לביתו, נינוח ורגוע.

שבועיים חולפים, מוצאי כ"ד בטבת, החמישי לינואר 2016 למנינם.

השעה 11.46 לפני חצות הלילה ואותו שטיבל מתמלא מפה אל פה בציבור אנ"ש, זקנים ונערים לתפילת מעריב מרכזית.

פניהם של הבאים משדרות כמיהה וציפייה למשהו טוב שיגיע עם סיום התפילה בחצות בדיוק. 12 שעות תמימות הם כבר מחכים לרגע הזה, באותם 12 שעות שעברו, הם הספיקו לישון הרבה, לשמוע הרצאות במיגון נושאים, להשתתף בקורס מזורז של עזרה ראשונה, ויש שאפילו למדו לרכב על סוסים, אבל עכשיו נשמתם כוספת למשהו בעל תוכן אמיתי.

הזריזים שבחבורה נעמדים עוד לפני התפילה על יד ארון הספרים, וחוטפים מכל הבא ליד כאחוזי בולמוס. לאחר צימאון שכזה, דף גמל פשוט כבר לא יספק אותם. הם נוטלים בנוסף לגמל בבלי וירושלמי, ספרי הלכה, שו"תים, מדרשים, ספרי מוסר וחסידות ועוד היד נטויה, כדי להספיק את כל אשר חפץ ליבם, הם כנראה יאלצו להישאר ערים בביהמ"ד עד עלות השחר...

ב-42.00 בדיוק מסיים הש"ץ את התפילה והקהל מסתער על הספרים. המאחרים לבוא מוכנים להסתפק בגמל נושנה מהדורת 'טלמן', והעיקר ללמוד משהו. קול התורה מהדהד בעוו בחצות הליל ושכנים תמהים מגיעים להציץ ולשאל מה יום מיומיים ובשל מי הסער הזה, ה'פאקערים' מגויסים בצווי חירום מיוחדים. הלילה יצטרכו לעבוד משמרת נוספת כשכיל לאסוף את הררי הספרים שנותרו על השולחנות. **אשריכם ישראל!**

אפשר להחפור מהחלום

בשונה מהמקרה הראשון של מוצאי עשרה בטבת שהתרחש ברוב השטיבל'ך של אנ"ש, אחד המרבה ואחד הממעט, הרי שבנוגע למקרה השני שתואר, גבאי "גדיל תורה" לא ממש יודעים להצביע על המקום המדויק בו התקיים הסיפור, רעיקר משום שהוא פשוט לא התקיים בשום מקום.

אפשר להידגע, עדיין לא אפשר דדא עד כדי שניתן יהיה לדרוש מהציבור ליישם את החלום, אולם אפשר בהחלט להוקיר ולכבד את כל אלה (והיו הרבה) שדאגו והתכוננו מראש ליום הניטל, וארגנו לעצמם שעת לימוד חלופית, בכוקר או רצהריים לפוי חצות.

ומי יודע, אולי בשנה הבאה נוכל לבשר על מהפך בתחום, ועוד מאות אלפים יצטרפו למגמה, ובינתיים עד לשנה הבאה, ביז צום נייעם יאהר, נקפיד ביתר שאת על קביעת עיתים דבר יום ביומו, בימי חול, כבשבתות ומועדים.

רשימת הזוכים בחגולה על החידון שהתפרסם לקראת חנוכה

גביע כסף מסואר:

מרדכי שיף - ישיב'ק ב"ב

בסדרת המועדים

בהוצאת חברתינו הק'

משה שטארק קרית גת
אליוו כונו (ג') יושלים
מרדכי שיף ישיב'ק ב"ב
יהושע יצחק פדווא י-ם

בסט 5 ספרים מסדרת המועדים

שמעון יחזקאל הורביץ ישיב'ג חיפה
אברהם יוסף הורביץ ישיב'ג אשדוד
אהרן פרבר ישיב'ג ב"ב
מנחם וועקער ישיב'ג ב"ב
מנחם שרייבר ישיב'ג אגרינס
אברהם יעקב בוים י-ם
אברהם משה ווסרסו בית שמש

גדה של פסח - שבחו אהובים

ישנו זונ וויט יושלים
יהושע פולק (ברא"ס) בני נרס
ארה"ת יעקר אדולף אשדוד

ספר "שירת הים"

שמעון ישעי הוהנייזר ישיב'ג ב"ב
אהרן לנדאו ישיב'ג ב"ב
אלימלך הכהן פרידמן ישיב'ג י-ם
ש. זלמן כהן בית שמש
יהודא דוד פרנקל חיפה

רוץ שיר ושבח

ז. גרינגוס
אליעזר ווסמן עקשטיין מוצ'סטו

כל הזוכים מחזנים לקחת את זכיתם ביום ג'
ח"י נשכנו כירושלמה לאחר עריכת השולח'ט
במשרדי "גדיל תורה" נעשה תשס"ע
רחוב קדושת אהרן 5 בקוסת כניסה
עד שעה לאחר הטיש

ערכת החגולה ע"י חדום"ץ
הרה"ג רבי צבי יודא שיש שליט"א
הדפינו קהילתנו רד"ו רדק

אוטוורמן - חרד"ו

אוטוורמן - חרד"ו

אוטוורמן - אהל משה

נטיעה של תקווה

הרב חזק שזיק

סיפורו של אהרלה, ילד שובב 'מהדור הקודם' ששום מחנך ושום מלמד לא יכול לו ולהשתובביותיו • אבל דווקא בתוככי חדר המיון מבליח קרן האור. מתברר למפרע כי שלא במתכוון ניסע שתיל קדוש. נטיעה שהיא תקוותו של הילד השובב ביותר בחיידר • כוחה המופלא של עקביות בשיעור תורה, למען הזרות הבאים • שכל נסיעות שנטעים ממך

עוד מעט...

חשבתי שאני הוות. הסתכלתי עליו באי אמון. "מה? חשבתי שלא שמעתי טוב. תמיד השיעור כל כך חשוב לך. אתה לא מפספס אותו אף פעם. אני לא רוצה שתבטל תורה בגללי." הייתי בהלם. לא כל כך מהדברים. כמו מזהות דוברם. "מה?" "וג, השיעור שלך רדף היום. גם אמא תמיד אומרת לנו בבית כמה זה חשוב וכמה יקר לימוד התורה. אתה יכול ללכת." "אבל אתה..." גנמתי, "תישאר לכדו' רק בן תשע, אהרלה הקטן שלי.

"אני אסתדר כבר", אמר אהרלה שלי וחיך חלושות, "מוותר לי להתאמץ קצת כדי שתוכל ללכת וללמוד". חיובו השובב התרחב עוד יותר. לא יכולתי לדבר. שוב השאיר אותי אהרלה חסר חיליות, אבל הפעם מהזווית הבי לא אפיוה שבעולם. התכופפתי וקרבותי למצחו של אהרלה, שפחותי נשקו לו רמאליהן.

יצאתי החוצה, ובתוך הלב שלי בכיתי. בכיתי ושמתתי. הלב שלי התרונן כפי שלא התרונן מעולם. שובב גדול הוא אהרלה. קשה לו מאוד לשבת וללמוד ברצינות והוא משיביע אותי עגמת נפש במידה מרובת. אבל הנה, עמוק בפנים הוא יודע את האמת. עמוק בלבו נטוע כבר השתיל הקדוש שמכה שורשים נסתרים.

אהרלה השובב, ששובב כאוב, שמחכה לתפירת, שמחפפה למינוס מוכרוה ואהרות לידו, שהוא יותר כדי שאלך לשיעור תורה? כדי שלא אפספס את השיעור הקבוע שעליו אני לא מוותר? אני את שתיל התקווה לעתידו הרוחני של אהרלה כבר נטעתי. השם אלוקי, השלם זה האילן. שהשתיל יצמח ויגדל לאילן גדול, לשם ולתפארת. כן, אילן לתפארת, כזה 'מהדור הקודם'.

הפצוע שלי, אבל גיליתי ילד עליו תועה שלא ממש מחכה לאהדת. שובב 'מהדור הקודם', בדיוק כפי שהיטיבו להגדיר אותו במכון האבחון. "נראה לך שגם שח היית מוצא?" אהרלה שתק. עניתי גם אני בשתיקה ארוכה. שתיקה רועשת כזו לא נשמעה בחלל המונית מאז קיומה. מקווה ששמיעתו של נג המונית נשארה תקינה. התור במיון היה ארוך, ורעייתי הבטיחה לבוא ולהוות לידו לילה, מיד אחרי שתסיים להשריר את הקטנים.

השעה הלכה והתאחרת, ואחת לתחר דקות הצצתי בשעון בדאגה. בשמונה וחצי יש לי און השיעור הקבוע בדף היום, שיעור שאיני זז בלעדיו ואיני מוותר עליו בשום פנים. השעה רבע לשמונה, אם אצא עכשיו עוד יש סיכוי שאספיק להגיע לשיעור. אבל הרי לא אעזוב את הילד לרד הצצתי שוב בשעון. "טאטי", אמר לי אהרלה לפתע, בקול שקט, חצי רדום. "אתה יכול ללכת. השיעור שלך מתחיל

פתאום, עמוק בעיומה של השגרה, רעייתי מתקשרת אליי לחוצה. "אהרלה נפל בהפסקה ונפצע. התקשרו דחוף שניקח אותו מיד למיון. יש לו חתך די עמוק וייתכן שיצטרכו לתפור."

אני מסנן לרגע. "שהם יקחו אותו", ומתעשת מיד. חס וחלילה ושלום. הרי אני אבא שלו. אני אוהב אותו. הוא הבן הבכור שלי. אבל אט אט אפשה, שרק יהיה ילד קצת יותר... אולי קצת פחות... שורב, בעייתי, עושה צרות. לקחתי אותו כבר לאבחון, אפילו שאני לא מאמין גדול בכל הדברים האלו, ואחרי הבדיקות והשיחות איתו ואיתי ועם רעייתי, אמרו לי שהוא בסדר גמור. אין לו הפרעת קשב ולא קשיי ריכוז. לא חסכים ולא שום דבר. הוא פשוט שובב. 'שובב מהדור הקודם', אמרו לי בחיך. אותם זה שעשע קצת. משום מה אותי הרבה פחות.

למה הוא לא לומד, הילד הזה, למה זה חסר לו? יש לו הכל, וקצת יותר. אנחנו נותנים לו כל מה שהוא ארוך. הוא ילד מאושר שמור לו כחיית אוי במקומו, הייתי מתענג על כל רגע של מתיקות הלימוד. רק הצורך בפרנסה הצליח להקיס אותי מהגמרא, אחרי כמה שנים כבולל הלוואי שהייתי יכול ללמוד. והוא, הילד הזה, בועט במתנת החינם הזה.

עזבתי הכל והגעתי בתוך זמן קצר. ציפיתי לראות את הילד שלי כואב ובוכה, אך זה לא ממש מה שמגשתי. מרחוק כבר קלטתי את עיני הזורחות. התקררתי וגיליתי את אהרלה שלי מלא שמחה וגיל. למה, מה קרה? כי הוא טיפס והגיע 'הכי גבוה' מכל החיידר. נפל גו. נפל. יכול לקרות לכל אחד. העיקר שהוא ניצח את שמוליק, שחשב לעצמו שיכול להגיע יותר גבוה, וגילה שהוא טעה, ועד איך טעה.

"ולמה לא ערכתם תחרות בגמרא?" שאלתי בעוקצנות. באמת שתכננתי להיות עדין ורך עם

תפילה לאתרוג נאה

בספר "בני יששכר" שחי' הר"ם שער ס' מבוא בשם רבותו ענין התפילה במ"ו בשבטם על האתרוג. ותקבלה תפילה זו מר"בן איש חי' וצ"א בספרו לשון חכמים תל"ט י"א לבקש ביום ראש השנה לאילנות על האתרוג. שירדמן ישראל אתרוג טוב ופה בתרומות רבצ"ט.

יְיָ רַעַן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהַבְּרָךְ בְּךָ אֵילָנוֹת הָאֶתְרוֹג. הַרְוֵנוּ פְרוּחֵיהֶם בְּשֶׁמֶם וְצִיּוֹנוֹ אֶתְרוֹנוֹם מִכֵּימ וְיָסֵם וְגַדְדֵם וְנִקְּחֵם מִכֵּל מִמֶּנּוּ וְלֹא תִּפְלֶה בָּרָם הַנּוֹתָ, וְהָיוּ שְׂלֵמִים וְלֹא יִהְיֶה בָּרָם שׂוֹם חֶסְרוֹן וְאֶפְלוּ עֲקָרָת הַבָּיִן, וְהָיוּ מְצִיּוּם לְטוֹ וְלֵב יִשְׂרָאֵל אֲחִינוּ בְּכֹחַ מְקוֹם שְׂרָם, לְקַם בְּהַ מְצִיּוֹת נְשִׁילָה עִם הַלֵּוֹב בְּרַג הַבְּסוֹת שֶׁבָא עֲלֵינוּ הַחַיִּים מִכֵּימ וְיִשְׁלֹם בְּאֶשֶׁר צִיּוֹנוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַי מִשֶׁה עֲבָדֶךָ וְיִקְרָתָם לְקַם בְּיוֹם הַרְאֲשֵׁן פְּרִי עֵין הַרְדַּ כַּפּוֹת הַמְּקָרִים וְנַעַם עֵין עֲבוֹתָ.

יְיָ רַעַן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲרַט וְתַסְעֶטָה לְקַם מְצִיּוֹת וְזֶשֶׁל נְשִׁילָה. הַלֵּוֹב וְהַרְס וְתַרְבֵּה וְאֶתְרוֹג בְּתַקְוָה. בְּזַמְנָה בְּרַג הַבְּסוֹת שֶׁבָא עֲלֵינוּ הַחַיִּים מִכֵּימ וְיִשְׁלֹם בְּשֶׁמֶה. וְבַמְּבֹרָב לָב, וְתוֹסֵין לְטוֹ אֶתְרוֹג יָפֵה וְתַרְבֵּד וְשֶׁלֶם וְכִשֶׁר בְּרַחְקָרו.

יְיָ רַעַן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהַבְּרָךְ בְּךָ מִצֵּי הָאֵילָנוֹת וְצִיּוֹנוֹ פְרוּחֵיהֶם בְּרַבִּי שְׂמָנִים וְטָבִים, וְתַרְבֵּד בְּךָ הַנְּפָנִים שֶׁצִּיּוֹנוֹ עֲנָבִים הַרְבֵּה שְׂמָנִים וְטָבִים פְּרִי שִׁדְדָה הַבֵּין הַצִּיּוֹנוֹ מְרָם מְצִיּוֹ קְרֹב לְךָ עֲבָדֶךָ יִשְׂרָאֵל לְקַם בּוֹ מְצִיּוֹת קָדוֹשׁ וּמְצִיּוֹת הַבְּדִלָה בְּשֶׁבְּתוֹת וּבְקִיסִים מִכֵּימ, וְתַקֵּם בְּנוֹ וּבְכֵל יִשְׂרָאֵל אֲחִינוּ מְקָרָא שְׂקָטוֹב "קָד אֲבֵל בְּשֶׁמֶה לְהַרְבֵּה וְשִׁמָּה בְּלֵב מִב יִהְיֶה כִּי בְּכֹר רַעַת אֱלֹקִים אֵת מְצִיּוֹתָ" בְּאֵרִי לְעַי אֲחִינוּ בְּרַח אֲרִינוּ מוֹדֵ עִם מְשָׁטִי, אֲבָלְהִי יַעֲרִי עִם רַבִּישִׁי שְׁתִּיתִי יַעֲרִי עִם חֲלָבִי, אֲבָלוֹ רַעִים שְׂתוֹ וְשֶׁכְּרוֹ הַדִּים. הָיוּ קְרִיָּן אֲבָרִי בִּי וְהֵיָן לָבִי לְשֶׁנְּךָ הַ צִּדִּי וְנִאֲרִי.

